Σειρά Γλωσσικής Διδασκαλίας

Μαθαίνοντας αλλιώς τη Γλώσσα Δ΄ Δημοτικού

Τεύχος Β΄

Με τις αρχές της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας

- Μαθησιακές Δυσκολίες
- ΔΕΠ-Υ & Δυσκολίες Μάθησης

Αναγνωστική Κατανόηση
Λεξιλόγιο
Λειτουργική Γραμματική
Γραπτή Έκφραση

my - book.gr
Πρότυπο Ψηφιακό Εκπαιδευτικό Υλικό

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....4
Η ελιά.....12
Η παράσταση αρχίζει.....37
Λέξεις φτερουγίζουν πέρα, ταξιδεύουν στον αέρα.....65
Γελάσαμε με την ψυχή μας.....86
Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίδιοι.....106
Το ανθρώπινο θαύμα.....124
Ταξίδια στην Ελλάδα.....145

© copyright www.my-book.gr

Θεωρητικό υπόβαθρο

Περίληψη

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, που αφορά τη διδασκαλία της Γλώσσας Δ΄ Δημοτικού και είναι ειδικά σχεδιασμένο για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες, εφαρμόστηκε μία μεθοδολογία προσέγγισης γνωστικών φαινομένων με την ενσωμάτωση της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Με την προσθήκη της κειμενοκεντρικής προσέγγισης, έγινε μία προσπάθεια τροποποίησης του περιεχομένου της Γλώσσας Δ΄ Δημοτικού με γνώμονα τις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας. Δημιουργήθηκε τροποποιημένο πρόγραμμα γλωσσικής διδασκαλίας βασισμένο στο ΑΠΣ και ΔΕΠΠΣ. Η μεθοδολογία του προγράμματος βασίστηκε στον συνδυασμό της συστημικής λειτουργικής γραμματικής με τη διαφοροποιημένη διδασκαλία και την κειμενοκεντρική προσέγγιση. Σκοπός του προγράμματος γλωσσικής διδασκαλίας ήταν η απόκτηση ευχέρειας στην κατανόηση και χρήση των γραμματικών, εννοιολογικών και μορφοσυντακτικών φαινομένων στους μαθητές με δυσκολίες μάθησης. Το πρόγραμμα παρέμβασης εφαρμόστηκε πιλοτικά σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο σε μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες ως υποστηρικτικό εργαλείο γλωσσικής διδασκαλίας. Συμπερασματικά, φάνηκε ότι το πρόγραμμα παρέμβασης με τη δομή και την εξειδικευμένη μεθοδολογία του είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικό για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες.

Λέξεις Κλειδιά: διαφοροποιημένη διδασκαλία, γλώσσα, γραμματική, μορφοσύνταξη

© copyright www.my-book.gr

Εισαγωγή

Γραμματική και Επικοινωνιακή χρησιμότητα

Το περιεχόμενο της γλωσσικής διδασκαλίας και η οργάνωσή της πρέπει να λαμβάνει υπόψη ότι τα γλωσσικά φαινόμενα χρειάζεται να παρουσιάζονται με κάποια λογική σειρά και ιεράρχηση. Η ιεράρχηση των γραμματικών φαινομένων που παρουσιάζονται, υπαγορεύεται και οργανώνεται, άλλοτε από μορφολογικά, άλλοτε από εννοιολογικά κριτήρια και άλλοτε από έναν συνδυασμό εννοιολογικών και μορφολογικών κριτηρίων. Η αρχή γίνεται με γραμματικά φαινόμενα, τα οποία χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη γραμματική γενικότητα και επικοινωνιακή χρησιμότητα και, στη συνέχεια, πραγματοποιείται εισαγωγή νέων γραμματικών και συντακτικών φαινομένων.

Το μοντέλο γλωσσικής μελέτης που προτείνεται, στηρίζεται στη Συστημική Λειτουργική Γραμματική (ΣΛΓ) (M.A.K Halliday), η οποία είναι μία γραμματική προσανατολισμένη στη σημασιολογία και στη λειτουργία των γλωσσικών στοιχείων και οργανώνεται με βάση τη σημασία και όχι τη δομή, όπως προτείνουν άλλα γνωστά γλωσσολογικά μοντέλα. Τέλος, ερμηνεύει τη γλώσσα ως ένα σύστημα σημασιών, οι οποίες πραγματώνονται από τύπους.

Δραστηριότητες Γραπτού Λόγου

1. Περίγραψε με λίγα λόγια τους πρωταγωνιστές της ιστορίας.
   Χρησιμοποίησε τις βοηθητικές ερωτήσεις.

Βοηθητικές Ερωτήσεις

- Πώς φαντάζεσαι ότι είναι εξωτερικά οι πρωταγωνιστές της ιστορίας;
- Τι συναισθήματα έχουν;
- Πώς φαίνονται τα συναισθήματά τους μέσα στην ιστορία;
- Πώς κρίνεις τη στάση των δύο πρωταγωνιστών;

Η γιαγιά

Το παιδί

© copyright www.my-book.gr

ΚΑΝΩ

1. «Το παιχνίδι των φωνηέντων». Ρίξε το ζάρι και αναγνώρισε τα πάθη των φωνηέντων που βρίσκονται στο πλαίσιο που έτυχες, αν κάνεις λάθος μεταφέρεσαι μία θέση πίσω. Αφαίρεση, Έκθλιψη ή Αποκοπή; Χρησιμοποίησε και τις κάρτες βοηθούς αν μεταφερθείς στο αντίστοιχο τετράγωνο.

Αρχή → Που ’σαι **Τέλος**	Κάρτα βοηθός 1	Μ’ άφησε	Πάρτο από εκεί	Κάρτα βοηθός 2
Γι’ αυτό	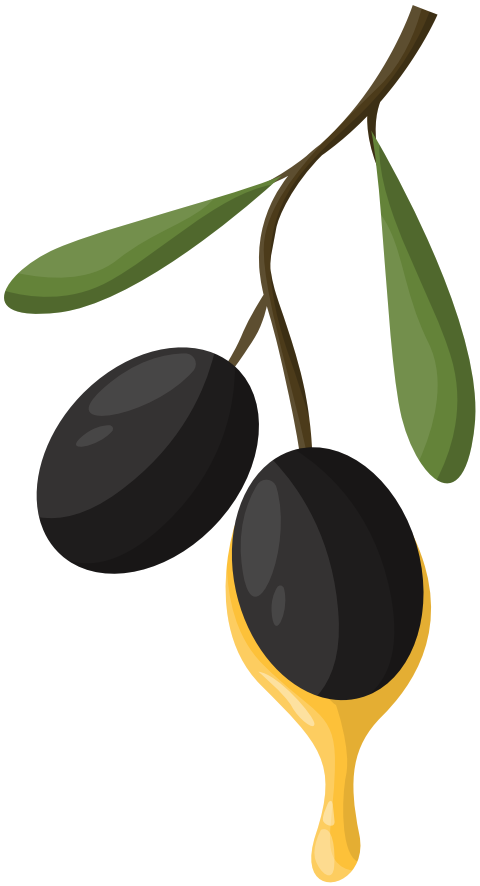			Κι εσύ
Σου ’ρχεται				Σ’ άκουσα
Κάρτα βοηθός 3				Μεσ’ από
Απ’ τη γειτονιά				Στο ’πα
Κι έπεσα	Κάρτα βοηθός	Κόψ’ το	Κάρτα βοηθός 4	Σ’ έπιασα

© copyright www.my-book.gr

ΓΝΩΡΙΖΩ

Υποδειγματική Διδασκαλία

Αυτοπαθείς αντωνυμίες

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Α΄ πρόσωπο	Β΄ πρόσωπο	Γ΄ πρόσωπο
Ο εαυτός μου	*Ο εαυτός σου*	*Ο εαυτός του / της*
Του εαυτού μου	*Του εαυτού σου*	*Του εαυτού του / της*
Τον εαυτό μου	*Τον εαυτό σου*	*Τον εαυτό του / της*

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Α΄ πρόσωπο	Β΄ πρόσωπο	Γ΄ πρόσωπο
Ο εαυτός μας	*Ο εαυτός σας*	*Ο εαυτός τους*
Του εαυτού μας / των εαυτών μας	*Του εαυτού σας / των εαυτών σας*	*Του εαυτού τους / των εαυτών τους*
Τον εαυτό μας / τους εαυτούς μας	*Τον εαυτό σας / τους εαυτούς σας*	*Τον εαυτό τους / τους εαυτούς τους*

© copyright www.my-book.gr

2. Ρίξε τον κύβο και απάντησε σύντομα στις ερωτήσεις.

Ποιοι είναι οι πρωταγωνιστές της ιστορίας;

_____
_____
_____
_____

Πότε πραγματοποιήθηκαν τα γεγονότα της ιστορίας;

_____
_____
_____
_____

Πού διαδραματίζεται η ιστορία;

_____
_____
_____
_____

Τι συνέβη στην ιστορία που διάβασες;

_____
_____
_____
_____

Τι πρόβλημα αντιμετώπιζε η πρωταγωνίστρια της ιστορίας;

_____
_____
_____
_____

Ποια λύση δόθηκε;

_____
_____
_____
_____

© copyright www.my-book.gr

3. Διάβασε-Εντόπισε-Υπογράμμισε

Σήκωσε τις Κάρτες Αστραπή. Διάβασε την ερώτηση και εντόπισε την απάντηση μέσα στο κείμενο. Υπογράμμισέ τη με το ίδιο χρώμα της Κάρτας Αστραπής.

Κάρτα Αστραπή 1

Πού επέμενε η ξαδέρφη
να πάνε τα παιδιά;

Κάρτα Αστραπή 2

Το θέαμα ήταν ικανοποιητικό
για τα παιδιά;

Κάρτα Αστραπή 3

Τι πίστευε στην αρχή το παιδί
γι' αυτό που θα έβλεπε;

Δραστηριότητες Λεξιλογίου

1. Εντόπισε στο κείμενο τις παρακάτω λέξεις.

- **Επέμενα**
- **Θεωρούσα**
- **Ιδιαίτερο**
- **Ασταμάτητα**

© copyright www.my-book.gr

2. Μπορείς να γράψεις με λίγα λόγια τι σημαίνουν;

Επέμενα: _____
Θεωρούσα: _____
Ιδιαίτερο: _____
Ασταμάτητα: _____

Δραστηριότητες Γραπτού Λόγου

1. Περίγραψε με λίγα λόγια τους πρωταγωνιστές της ιστορίας.
   Χρησιμοποίησε τις βοηθητικές ερωτήσεις.

Βοηθητικές Ερωτήσεις

- Πώς φαντάζεσαι ότι είναι εξωτερικά οι πρωταγωνιστές της ιστορίας;
- Τι συναισθήματα έχουν;
- Πώς φαίνονται τα συναισθήματά τους μέσα στην ιστορία;
- Πώς κρίνεις τη στάση των δύο πρωταγωνιστών;

Η ξαδέρφη

Το παιδί

© copyright www.my-book.gr

ΚΑΝΩ

1. Γύρισε τον τροχό και χρησιμοποίησε τις λέξεις που θα τύχεις για να σχηματίσεις φράσεις, βάζοντας τη δεύτερη λέξη στη γενική του πληθυντικού.

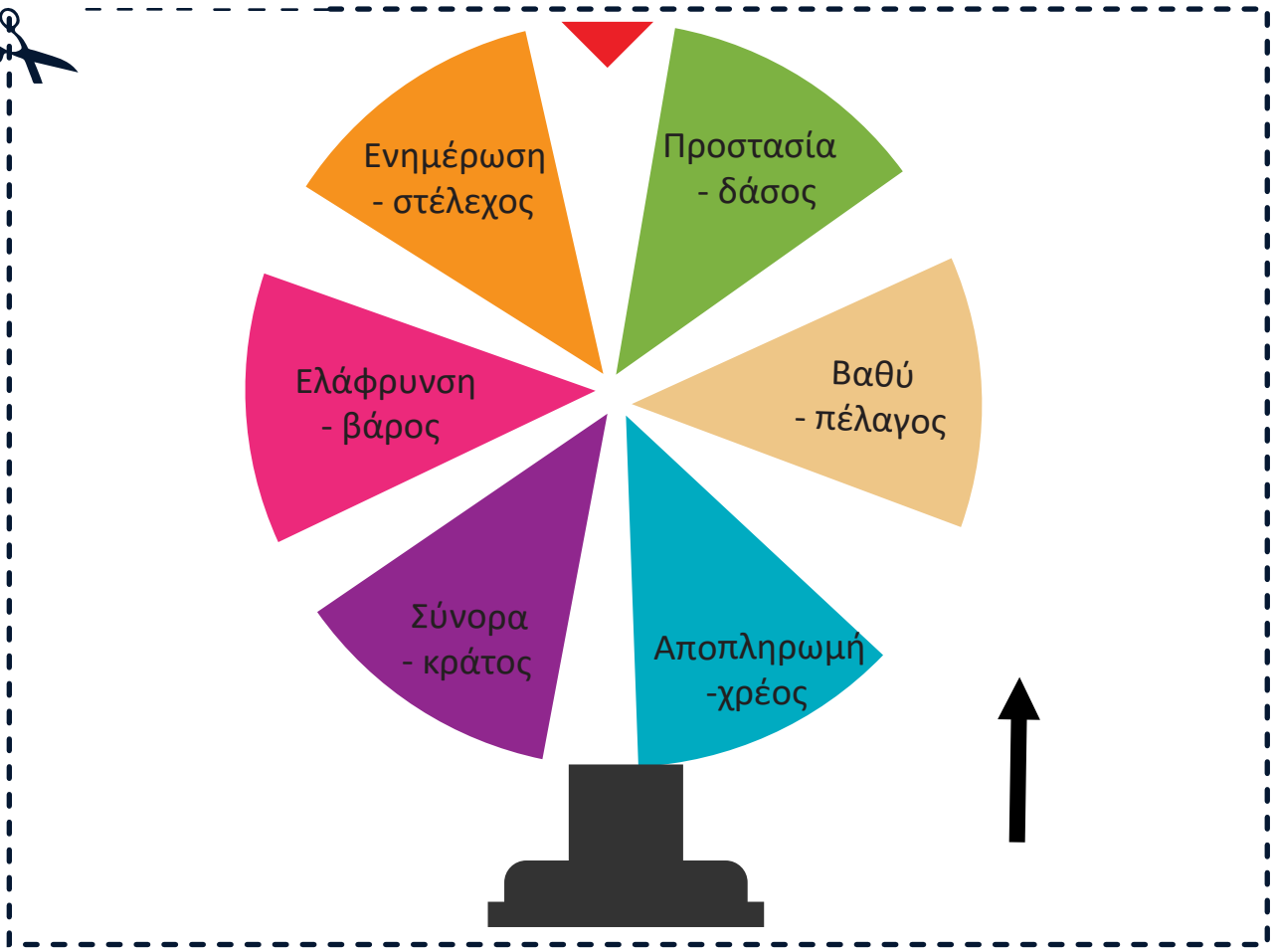

Σχηματίζω φράσεις:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

© copyright www.my-book.gr